

MERKVRYSZ POLSKI

ORDYNARYINY.

Od dnia 16. do 23. Februarij, 1661.

Z Mádrydu 24. Decembris, 1660.

A początku tego Miesiaca Krolewicz nasz Filipp Prosper szczęśliwie skończył trzeci Rok swego wieku / a czwarty zaczął.

Wyprawił Dwor do Indyey Mandat do Vice-Reia, aby nie czekał na Galeony / które od przeszłych nawalności są bardzo uszkodzone / Flotte ze srebrem iak nayprzedzey wyprawił.

Z Lisbony 28. Decembris, 1660.

Naszy ubiegli Miasto Hiszpánskie Ciudad Rodrigo nazwane / w Kastyliey położone nie daleko Granic z nami / y ono splonędrowali y spalili.

Przeciwko temu Flotta Hiszpánska poimála dwa Okrety Angielskie / co z Officyerami y z Żolnierstwem z Angliey do nas sie byli puścili. Ale sie to dzieie przeciwko Pokoiowi między Angliá y Hiszpánia nie dawno temu publikowanemu.

Z Sztokolmu 9. Ianuarij, 1661.

Wczorá Krolowa Krystyna z Postem Francuskim zjad obiad w Chátáku Scániey, chce zamtad przez Dania do Hámburku. Książę Adolph Jan odprowadzał ia aż do Stegeberku y tam sie

pojeżdżawszy / Krolowa do Nordkopingu / a Książę do Sztokholmu
obrocił.

Z Bårcellona 12. Ianuarij, 1661.

Stanęły teraz świeżo w tym Porcie Galery Neapolitańskie y
Sycylijskie pod Comende Książęcia de Turfi, y daley sie gotuia ku
Finale, mając Ordynans do Hiszpaniey przywieśdż te Woyska / Kto-
re w Państwie Mediolanńskim zostawia.

Zgodą w tych dniach stanęła zstrony Portu de Leuet: Wyšli
zniego Francuzowie a zostawili go Hiszpanom; ale wårowali to
sobie / żeby nie mogli go fortyfikować.

Z Londynu 14. Ianuarij, 1661.

Dalą sie Krolowa Mårka przeprosić od Syna Książęcia de Iork,
zstrony iego ożenienia / a Krzesna Mårka iego syna bydż po-
zwoliła / naznaczywszy na swoim miejscu Kieżne de Albemarle żo-
ne Książęcia Generala Monk. Krol przy tym Akcie / wiazal tego
Syna Kieżtwem de Cambriddzie.

Wczorą zaś / wespól z Krolewna Corka Kieżcieiu de Andziu po-
slubiona / wyiáchala ztad do Portsmouthu; a zamtad puści sie / na
Okret wsiadşy / daley do Francyej. Odprowadzal ia Krol aż do mo-
rza z Kieżciem de Iork, y ze wsytkim Dworem. Zostal tu iednak
Kież General Monk / ba y Kież Brat Krolewski predko powro-
ci; iest tu bowiem ieszeleżego sie obawiać / okazyey tak wiele ludzi
zprzysięgłych przeciwko Domowi Krolewskiemu y Angielskiemu
Kościołowi; a náyduia sie tu miedzy nami gromady wielkie
ludzi rozney wiary / y rozni miedzy soba w obrzędach swoich Ko-
ścielnych; a każda gromada chciałaby / żeby iego wiara była naye-
przednieysza / a żeby Krol tego co y oni / był nábozeństwa / co nie-
podobna.

Z Paryżá 15. Ianuarij, 1661.

Książę de Andziu miawşy wiadomosc z Angliey / iż Krolewna
iego Oblubienica na dzien 13. tegoż Miesiaca / miała sie wes-
pól z Krolowa Mårka z Londynu puścić / wyiáchal ztad prze-
ciwko niey w wielkiej y strojney bårdzo Komitywie / chcac ich
przyiac na brzegu morskim / gdzie wysiadać beda z Okretu.

Co tydzień prawie przychodzi Zwisy o szkodach wielkich / co naszy Kupcy ponoszą od morskich Rozbojników z Barbaryey / w których roku zostały niedawno trzy Okrety bogato bardzo natładowane / yną dwadzieściać sto tysięcy talerów szacowane: Miasz przytym Dwor wiadomość / że co dzień się zmniejsza y wiekśa ich się gromadzi Kupá / tedy / przerywając im zamysł iesliby gdzieś na ląd wysiadać chcieli / sypia się szance na brzegu morskim w różnych Powiatách.

Hiszpania po zawarłym z nami Pokoju natym jest / żeby *Commercia* y *handle* ze resztyka Europa w dobrej Rzysie wyprawione bydy mogły. Al że takowe przedsięwzięcia na porządnym postanowieniu Post gruntuisz się / tedy przyjechał w tych dniach tu do nas Namieśnik Najwyższego Posta Magistra Hiszpańskiego / aby z tuteżnym Dworem namowil sposoby / iakoby listy predko tam y sam przenoszone były tak z Niderlandu iako z tad: Okolo tego postanowiono iusz / że co dwie Niedzieli pobeży jeden Postarz z Brurellu przez Francya / który zimie powinien bedzie stanać w Madrydu z 12. dni / a lecie dziesiatogo dnia. Tu zaś z tad dwa razy w tydzień maia bydy Posty wyprawione / tak do Madrydu / iako do innych Miasz Hiszpańskich / z ktorey pewney a predkiey Komunikacyey miedzy tymi dwiema Narodami / nie tylko miłość wiekśa / ale wielkie pożytki pochodzić mogą.

Z Hagi 19. Ianuary, 1661.

Posel Francuski miał tu v Stanow Generalnych Audyencya / gdzie listy oddał od swego Pána / y oraz oznaymil / że Krol iego nie mógł się z Medyacyey wymowić Kawalerom Maltańskim / y Kardynałowi *de Hassia*, iako Wielkiemu Przeorowi tegoż Kawalerskiego Zakonu w Niemzech; ktorzy go w tym vzyli / aby chciał Restytucys dobr im należących v nich wymoc / abo względem tychże dobr z tymże Kardynałem się zgodzić. Na co Stany wszęły czas *ad deliberandum*.

Z Neápolu 19. Ianuary, 1661.

Naznaczona jest ode Dworu tuteżnego Deputacya na powroćcenie *Principi de Monaco* konfiskowanych dobr / z ta kondycya /

Żeby wrócił Dzierżawcom wszystkie náprawy y przebudynki/ co kil-
kátroć sto tysiecy talerow nie odprawi.

Z Medyolanu 26. Ianuarij, 1661.

Przyiáchał tu *Marcheze Saluiati*, ktory od *W. X. Florentskiego*
iędzje w Poselstwie do Angliey/ á zaráz daley iáchał ku *Bási-*
liey. Tam chce chwycić sie *Rhenu*/ y woda pusćić sie prosto do
Zolándyey/ á ztamtad do Angliey.

Ode Dworu *Hiszpánskiego* instáncyje częste przychodza do ná-
szego *Gubernatorá*/ áby iáko nayprzedzey *Woyská* tam wypráwił/
ktore tu w tym *Páństwie* zostáły. Lecz *pieniądze*/ ktore ná to *z Ná-*
polu miáły bydy przestáne/ do *Niemiec* beda teraz obrocone/ ná
nowe *Werbunki* ludzi támtego *Narodu*.

Z Hámburku 28. Ianuarij, 1661.

Wimáli *Żolnierze Biskupi* pod *Munsterem* *Kurrierá* od *Miá-*
stá gdzies wypráwionego/ y *kazano* go zaráz obieśc. *Wypádlé*
Mieščanie y przebili sie áz do *Subienicy*/ ale nie mogac go żywem
dostáć/ odczneli *ciáło*/ y wnieśli go do *Miástá* z wielká stráta lu-
dzi/ ktorych niemáło legło ták z iedney/ iák z drugiey strony. To
obaczýwszy *Duchowni*/ ktorzy sa przy *Biskupie* w *Obozie*/ postáli
do *Duchownych* w *Mieście*/ stódkow szukaic do *zmiékkzenia* ták
vporney y *krwáwey* *Controwersyey*.

Wyšli z *Munsteru* czterey z *Duchowienstwá* prosić o *Pássi-*
porty: zátzymano ich/ á ostro y ścišlo bárdzo ná *pytánie* ich wzie-
to: *wypádlé* znówu *Mieščanie* chce ich gwałtem dostáć/ lecz
nie nádáło sie im: legło iednák niemáło ludzi/ á *Mieščanie* poi-
máli *Poruczniká* iednego y kilka *inšych* *znácznych* *Żolnierzow*/ y
wzieli ich do *Miástá*.

Z Rzymu 29. Ianuarij, 1661.

Posel *Cesárski* miał w *Niedziéle* *Audyencya* *piérwo* v *Papieżá*/
á teraz *zwoyczáyne* *Wizyty* odpráwiue v *wšytkich* *Kárdynalow*/
ktorych *skónczywszy*/ dopiero *Negotiácyá* *swoie* *zácznie*.

Uzáuruz miał *Oćiec S. Góncystor*/ przy *ktorym* *Arkcie*
Kárdynalowie mieć *Audyencya* *publiczna*/ y *Kádá* *táiemna*
bywáć/ *zwoyklá*: *Czytano* *tám* *naprzód* *Bulle* *Piusá* *Piatego* *de*

rebus Ecclesia non alienandis, a po niej zaraz Bulle druga świeżo terażnieyszego Papieża z strony Inkorporacyey Księstwa *de Castro*, y żądano to od Kardyńalow/ żeby te Bulle poprzysięgli y podpisali. Po publikacyey tej Bulli/ Posel Księcia Parmianskiego zaraz ztad odiachał.

Kazał także Ociec S. publikować w Druku pewna Konstytucya/ ktora zasadzaiac sie na innych Konstytucyach przeszłych Papięzow/ deklaruie/ że żaden obcy/ iakiego stanu y godności bydy może/ nie będzie mógł bez pozwolenia Papięskiego w Państwach Koscielnych Dobrą Lenne kupić/ ani długie Arendy do czwartego Pokolenia/ co *Emphiteutica bona* zowia/ trzymać. A ktoby przed tym był kupił/ albo Arende takowa z kim zmowil/ będzie miał trzy Miesiące czasu/ habilitować sie do tego/ Indygenat przysmusiac tam gdzie dobra leża.

Posła Weneckiego doszedł Werel na Werbunek tysiąc a czlowieką w tym Państwie/ od Papieża werbować pozwolonych/ na co zaraz Przepowiedne listy wysły.

Sprawa Księcia Murynskiego niespodziewanie do zgody sie bierze. Proponowany jest od kogos trzecię sposob taki: Odstąpi Książę wszystkich swych pretensy/ co ma do *Comacchio*, a *Camera Apostolica* odliczy mu raz 40. tysięcy flutow/ (iakby 50. tysięcy talerow) a przyda iego Domowi *Inspatronatum* wieczne na Opactwo iakie dobre

Z Kolná 30. Ianuاری, 1661.

W Mieście Cleues, gdzie teraz Kurfiršt Brandenburgski zostawa/ spodziowaią sie z rożnych stron Poslow/ a osobliwie ode dwuch Dworow/ Francuskiego y Hiszpánskiego.

Z Rygi 30. Ianuاری, 1661.

Commissya miedzy Szwecya a Moskwa skonczyła sie bez skutku żadnego: Pozwoliła była Moskwa oddać wszystko co trzyma w Inflancach/ a w tym punkcie była miedzy nimi zgodą; lecz flod przez woynę podietych/ ktore Szwecya na 10. millionow flacowic/ nagradzając cale odmowila. Zaczyn Szwedzcy Commissarze opowiedzieli Commissarzom Moskiewskim woynę. Ci pokazue

iac iakby lekce sobie tego wazyli/ podali Regestr Commissarzom naszym/ gdzie *specificè* pisano bylo/ iak wiele Woyska y pod czym Comenda beda mieli przeciwko nich/ wynoszac summe 135. tysiecy ludzi; Co naszym Commissarzom przyiawszy/ y za te podufalosc podziekowawszy/ rzekli na to/ ze wprawdzie oni nie beda mieli Woyska tak wiele; iednak choc mnieyszymi Woyskami przy dobrym porzadku/ o Zwyciestwie nie traca nadziei.

Z Francfortu nad Menem 3. Februarij, 1661.

I Achal tu tedy wczora Posel Cesarzski/ ktory do Kurfirstow/ Kiszat/ y Miaszt *ad Rhenum*, z strony wojny Turckiey/ jest wyprawiony.

Tu tedy takze iachal/ powraciac ze Franczey/ Abligat Szwedzki Biorenklaw/ ktory odprawiwszy pod czas ostatnich Wojen rozne Legacye/ jest od Regencyey Szwedzkiey rewookowany y wezynyony Kanclerzem Nadwornym Koronnym.

Z Wenecyey 5. Februarij, 1661.

O Swiadczaiac ta Rzeczpospolita zal ze straty Kiozcia Almery/ *de Este*, tudziez y posanowanie w ktorey bedzie w niej tego pamiec/ odprawowala wczora za niego w Kiozceym Kosciele swietego Marka/ przy bytnosci Kiozcia naszego y Senatu/ zalobne nabozenstwo z wielkim sumptem/ y wielka wroczyloscia.

Ofiaruje Senatowi posluzgi swe wojenne Pulkownik Wert Miller Szwajcar/ ktory dlugo sluzyl w Niemzech pod Krolem Szwedzkim Pierwszym. Potrzebuie Urzedu iakieg Generalskiego y piec tysiecy talerow na Rok; a obiecuię wystawic na usluge Rzeczpospolitey kilka tysiecy ludzi za osobna na nich placą/ a lenie Szwajcarow/ ktorzy teraz Rzeczpospolita nie potrzebuie.

Comes Gualdo Priorato Szlachcie z Wincencyey/ ktory teraz jest w Hamburku/ czekaiac na przyiazd Krolowey Krystyny/ jest namznazony od Senatu Abligatem do Szweccy y do Danicy. W Negocyacyey jego nic pewnego dotad sie nie publikowalo.

Z Konstąntynopola jest wiadomosc/ ze Turcy rzucaię dwa banice po obu stronach Rzeki Duny/ ktora pod Azakiem *in paludem Meotidem* wpada/ aby Bozacy Dunscy na Czarne morze wpaść nie mogli.

Z Wiednia 14. Februarij, 1661.

Palatinus Vngaria nie dawno znou tu przyiáchał. W Węgrzech Turcy mocnia sie y iest ich iuz wielkie woystko. Wzieli w tych dniach cos w Siedmigrodzkiej ziemi; a Bába Budzynski wskazał do Stanow Węgierskich z tądtey strony Rzeki Cysze/ aby nieodwrotnie haracz mu dawali; inaczey/ obiecuie sie im stać wiec za dwie Miedzieli.

Z Drugiey strony ná obrone Korony Węgierskiej obiecuia Kurfirstowie znaczne posilki; iako to Kurfirst Mogunski miało ludzi y subsistencya ná nich/ a Saska wielka summe gotowizny. Kurfirstowie drudzy wtaż/ ale prosza wšyscy o złozenie Seymu. Biskup Regenspurcki y Osnáprucki pozwała 25. Miesiecy Rzymskiej Contrybucyey (iest to Szácunek zdawna postanowiony/ iak wiele z každye mąietności kto plácić ma do Stárbu ná Miesiac/ a zowie sie Rzymski/ bo powinni go byli plácić Stany wšytkie Niemieckie/ kiedy Cesarzowie starodawni do Rzymu ciągneli ná Koronácyá/ miasto ludzi do boiu/ ktore sami Cesarze sobie za te pieniadze záciągali; a choć teraz nie iest Koronácyá Rzymka w używaniu/ przecie Szácunek ten w używaniu zostawa/ a z niego miare biora Stany Rzešy Niemieckiej/ kiedy podatki uchwaláia) y inni Kiazeta wedle moźności lubo ludźmi/ lubo Rzymka Contrybucya posilkowác Cesarzá obiecuia.

O Krolu Hispańskim takze powiádaia/ iakby miał ná to náznáżyć Ordynariyne intraty Korony Neapolitańskiej/ ktore mogą wynosić blisko pieć millionow.

Náznáczył Dwor tuteżny do Moskwy dwuch Posłow/ ná otwieranie drogi do iakich Tráktatow z strony Polskiej.

Z Krakowá 23. Februarij, 1661.

W czwartek 17. tegoż przybył tu Goniec Moskiewski/ ktoremu náznáczono Gospede ná Ulicy Slawkowskiej.

Przyšly listy z Ukrainy de Data 14. Ianuarij z pod Mosyrácz oznáymuia że J. M. P. Woiewoda Ruski ciągnie tądta strona

Dnie

Dniepru ku Ukrainie/ ale jednat do Granice Moskiewskiej co raz bliżey stawa: Ze impedymentu ani niebezpieczeństwa żadnego od Moskwy abo inſzych eſt/ ktore tamtym Traktem miały iſdż ku Ukrainie/ niemają: Ze Moskwa y Kozacy kryja ſie po lasach: Ze do Czerniehowa skupiło ſie ich y zamknęło ſilą y poſtrachu: Ze tam do nich proſto J.M.P. Woiewoda ciągnie/ y tuſy że ſie podobądza/ bo nieſpodziány tam goſć bedzie.

Także z Lithwy liſty przyſły de Data 25. Ianuarij: w tych oznáymuia/ iż J.M.P. Wielki Hetman W.X.L. ná dſien 24. Ianuarij miał bydż w Wilnie/ gdzie wſytko gotowo do ſturmu/ y ná dſieia w Bogu/ że wezma ten ſamek: że często ſie z niego ludzie przedaia/ á wſyſcy jednoſtáynie twierdza/ iż w nim nád 300. Moskwy niemają/ y ſilá ich co dſien vmiera: Ze tenże J.M.P. Hetman wydaie J.M. Pánnę Corke ſwoie zá J.M.P. Podkancleza tego W.X.L. y tych Miesopuſtów w Koiáney ma bydż weſele: Ze Szwedzi ſie ſciągaia do Nowey Rygi/ y Armate máia przy ſobie/ y podobienſtwa ieſt/ że z Moskwa zadra: A że Moskwa teraz ſie gromádzi w Dynenburku.

Powrócił P. Kozniatowski/ Woyski Winnicki z Legácyey Krymskiej z dobra odpráwa y oſwiádeżeniem przyláżnicy y zyczliwoſci wſelkiej; co w oſobney kárcie widzieć ſie może.

Przyſlá wiadomoſć w ten tydzien o zęſciu z tego ſwiátá J.M.X. Koſa Biſkupa Chełmińskiego.

Przyiáchał wezora do J.M.X. Legatá Kurrier z Rzymu/ ktory do wſytkich innych Jch M.M.XX. Legatów po drodze/ miał od Oycá S. liſty.

Dwor gotuie ſie do Wárſawy/ gdzie zá pomoca Boża nie ſlychác nic o powietrzu; á ná dſien wezoráſymiał ſie B. J.M. ruſyć z Klec/ á bydż ná noc w Bożecinie.

W KRAKOWIE, w Kámiénicy Szoberowskiej ná Wendećie, dnia 23. Februarj, A. 1661. Cum Priuilegio S.R.M.